

คู่มือการปฏิบัติงาน

(Work Manual)

เรื่อง

การให้บริการจ่ายยาและบริหารเภสัชกรรมผู้ป่วยนอก

จัดทำโดย

ภญ.อมรรัตน์ ปะติเก

งานเภสัชกรรมผู้ป่วยนอก กลุ่มงานเภสัชกรรม

โรงพยาบาลสุทธาเวช

มีนาคม ๒๕๖๖

คำนำ

งานบริการจ่ายยาและบริหารเภสัชกรรมผู้ป่วยนอก เป็นงานให้บริการด้านยาแก่ผู้ป่วย เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับยาที่ถูกต้อง ปลอดภัย ตามมาตรฐานวิชาชีพเภสัชกรรม คู่มือฉบับนี้ได้ถูกจัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน บุคลากรในหน่วยงานสามารถเข้าใจขั้นตอนการทำงานและสามารถปฏิบัติงานได้ตรงกับภารกิจของหน่วยงาน

อนึ่ง คู่มือฉบับนี้เป็นเพียงแนวทางในการปฏิบัติงาน ซึ่งบุคลากรต้องมีการฝึกฝนทักษะและเพิ่มพูนประสบการณ์ในวิชาชีพ เพื่อให้การทำงานบรรลุเป้าหมายและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้ป่วยต่อไป

ภญ.อมรรัตน์ ปะติเก

ผู้จัดทำ

มีนาคม ๒๕๖๖

สารบัญ

	หน้า
๑. ภารกิจหลักของหน่วยงาน	๑
๒. วัตถุประสงค์	๑
๓. ขอบเขต	๑
๔. คำจำกัดความ	๑
๕. หน้าที่ความรับผิดชอบ	๒
๖. ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	๓
๗. ผังการไหลของกระบวนการ	๔
๘. ขั้นตอนการให้บริการจ่ายยาและบริหารเภสัชกรรม	๔
๙. กิจกรรมการให้บริการจ่ายยาและบริหารเภสัชกรรม	๖
๑๐. รายละเอียดกิจกรรมการให้บริการจ่ายยาและบริหารเภสัชกรรม	๗
๗.๑ วิเคราะห์ใบสั่งยาผู้ป่วยนอก	๗
๗.๒ การคัดกรองรายการยาจากใบนำทาง	๑๐
๗.๓ การพิมพ์และบันทึกรายการยาในระบบคอมพิวเตอร์	๑๑
๗.๔ การจัดยาตามใบนำทาง	๑๑
๗.๕ การตรวจสอบยา	๑๘
๗.๖ การจ่ายยา	๑๘
๗.๗ การบริหารเภสัชกรรมแก่ผู้ป่วยเฉพาะราย	๑๙
๗.๘ การประเมินอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา	๒๐
๑๑. เอกสารอ้างอิง	๒๓

ภารกิจหลักของหน่วยงาน

กลุ่มงานเภสัชกรรม มีภารกิจหลัก คือ การให้บริการทางเภสัชกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ได้มาตรฐาน ปลอดภัย ถูกต้อง เหมาะสม และเป็นที่พึงพอใจของผู้รับบริการ เพื่อให้ผู้รับบริการได้รับยาที่มีคุณภาพสูง พร้อมใช้ และมีความรู้ความเข้าใจในการใช้ยาอย่างถูกต้องเหมาะสม งานบริการจ่ายยาและบริหารเภสัชกรรมผู้ป่วยนอก เป็นหนึ่งในกลุ่มงานเภสัชกรรม ประกอบไปด้วยห้องจ่ายยาผู้ป่วยนอก ๑ ห้อง คือห้องจ่ายยาผู้ป่วยนอกชั้น ๒ ตึกโรงพยาบาลสุทธาเวช และศูนย์บริการทางการแพทย์ ๒ ศูนย์ ได้แก่ ศูนย์บริการทางการแพทย์ขามเรียงและศูนย์บริการทางการแพทย์วัดศรีสวัสดิ์ โดยให้บริการจ่ายยาแก่ผู้ป่วยที่มารับการตรวจ แบบผู้ป่วยนอก เฉลี่ยวันละ ๕๐๐ คน และเปิดให้บริการจ่ายยาทั้งในและนอกเวลาราชการ นอกจากนี้ยังมีงาน บริบาลเภสัชกรรมผู้ป่วยนอกที่ร่วมกับสหสาขาวิชาชีพดูแลผู้ป่วยในคลินิกเฉพาะโรค ได้แก่ คลินิกโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง และคลินิกบ้านทานตะวัน โดยให้บริการดูแลการใช้ยา ติดตามผลจากการใช้ยาแก่ผู้ป่วย เพื่อให้ผู้ป่วยใช้ยาได้อย่างถูกต้อง สะดวก ปลอดภัย และค้นหา ฝ้าระวัง แก้ไข ปัญหาจากการใช้ยาที่เกิดขึ้น

วัตถุประสงค์

เพื่อให้บุคลากรผู้ปฏิบัติงานได้มีการปฏิบัติตามข้อกำหนด ระเบียบ ขั้นตอนในการให้บริการจ่ายยา และ บริบาลเภสัชกรรมอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับภารกิจหลักของหน่วยงาน

ขอบเขต

คู่มือการปฏิบัติงานนี้ครอบคลุมขั้นตอนการให้บริการจ่ายยาและบริหารเภสัชกรรมผู้ป่วยนอก ตั้งแต่เริ่ม ให้บริการจนถึงสิ้นสุดกระบวนการ

คำจำกัดความ

๑. ผู้มารับบริการ คือ ผู้ป่วยหรือญาติผู้ป่วยที่มาใช้บริการในแผนกผู้ป่วยนอก จากคลินิกต่าง ๆ
๒. สิทธิการรักษาพยาบาลของผู้ป่วย เช่น สิทธิชำระเงินเอง สิทธิข้าราชการ(จ่ายตรง) สิทธิเบิกต้นสังกัด สิทธิประกันสุขภาพถ้วนหน้า สิทธิประกันสังคม สิทธิพรบ. สิทธิกองทุนทดแทน สิทธิแรงงานต่างด้าว เป็นต้น
๓. ใบสั่งยา คือ รายการยาที่ถูกเขียนขึ้นโดยแพทย์ หรือบุคลากรทางการแพทย์อย่างถูกต้องตามกฎหมาย

หน้าที่ความรับผิดชอบ

ลำดับ	ชื่อ/ตำแหน่ง	บทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบ
๑	เภสัชกร	๑. รับใบนำทางและคัดกรองรายการยาที่แพทย์สั่งจากห้องตรวจจากระบบ HOSxP ๒. ตรวจสอบรายการยาที่บันทึกในระบบ HOSxP เทียบกับซองยาที่จัด ๓. จ่ายยาพร้อมให้คำแนะนำการใช้ยา ๔. ให้คำแนะนำการใช้ยาเทคนิคพิเศษ ๕. ประเมินอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา ออกบัตรแพทย์และบันทึก ข้อมูลยาที่แพ้ในโปรแกรม HOSxP ๖. การบันทึก Medication error ลงในโปรแกรม HRMS ๗. งานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย ๗.๑ การจ่ายยาพร้อมให้คำแนะนำผู้ป่วยคลินิกบ้าน ทานตะวัน ๗.๒ การสังเกตอาการไม่พึงประสงค์ภายหลังการฉีดวัคซีนโควิด ๗.๓ การคัดกรองใบสั่งยาผู้ป่วยที่รับบริการร้านยาใกล้บ้าน ๗.๔ การคัดกรองใบสั่งยาผู้ป่วยที่ขอรับยาทางไปรษณีย์ ๗.๕ การโทรศัพท์เพื่อให้คำแนะนำผู้ป่วยที่ขอรับยาทางไปรษณีย์
๒	ผู้ปฏิบัติงานเภสัชกรรม	๑. เบิกยาและเวชภัณฑ์จากคลังยา คลังผลิตยา ๒. ขอโอนยาจากห้องยาอื่นภายในกลุ่มงานเภสัชกรรม ๓. จัดยาตามใบสั่งยาผู้ป่วยนอก ๔. ตรวจสอบวันหมดอายุของยาภายในห้องจ่ายยาผู้ป่วยนอก ๕. ตรวจสอบยาที่ได้รับจากคลังยา คลังผลิตยา ๖. จัดเรียงยาในตู้วางยาตามวันหมดอายุของยา ๗. ตรวจสอบอัตราการใช้ของยาภายในห้องจ่ายยาผู้ป่วยนอก ๘. เบิกเวชภัณฑ์และพัสดุจากกลุ่มงานพัสดุ ๙. งานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย ๙.๑ แพ้คยาส่งไปรษณีย์ ๙.๒ จัดทำบ้านเลขที่ยาในตู้จัดเรียงยา

ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- พระราชบัญญัติยา พ.ศ. ๒๕๑๐
- มาตรฐานวิชาชีพเภสัชกรรมโรงพยาบาล พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔ โดยสมาคมเภสัชกรรมโรงพยาบาล (ประเทศไทย)^๑
- พระราชบัญญัติวิชาชีพเภสัชกรรม พ.ศ.๒๕๓๗
- ข้อบังคับสภาเภสัชกรรม ว่าด้วยข้อจำกัดและเงื่อนไขในการประกอบวิชาชีพเภสัชกรรม พ.ศ.๒๕๖๑ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๑ ตอนพิเศษ ๑๑๔ ง วันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑ หน้า ๓๑^๒

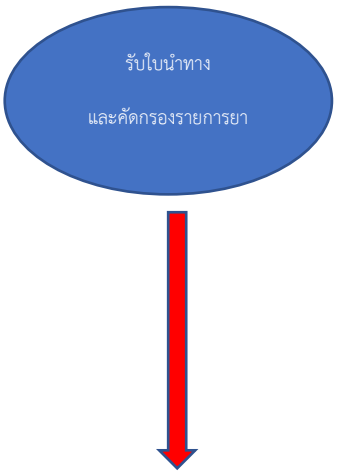
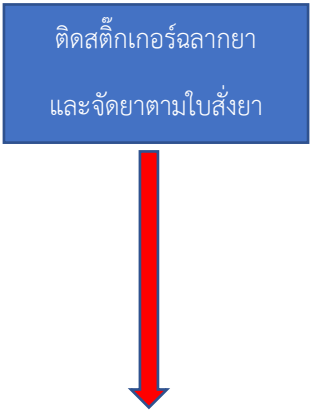
ข้อบังคับสภาเภสัชกรรม ว่าด้วยข้อจำกัดและเงื่อนไขในการประกอบวิชาชีพเภสัชกรรม พ.ศ.๒๕๖๑ ประกาศ ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๑ ตอนพิเศษ ๑๑๔ ง วันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑ หน้า ๓๑

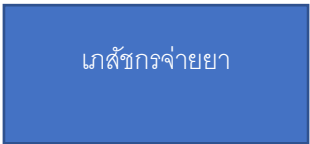
ข้อ ๙ การปรุงยาและจ่ายยาตามใบสั่งยาของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม หรือผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์

- (๑) ตรวจสอบความคลาดเคลื่อนและความเหมาะสมของใบสั่งยา และปัญหาที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับยาที่สั่งจ่าย
- (๒) ตรวจสอบความถูกต้องของยาที่จะจ่าย และส่งมอบยาพร้อมคำแนะนำให้กับผู้ป่วยที่มารับบริการ
- (๓) ติดตามและประเมินปัญหา เพื่อวางแผนและประสานงานกับผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์สาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการใช้ยาของผู้ป่วย
- (๔) ให้คำปรึกษาปัญหาด้านยาแก่ผู้ป่วยและประชาชนที่มารับบริการ
- (๕) ปรุงยา ผสมยา ตามคำสั่ง (ใบสั่ง) ของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ผู้ประกอบ วิชาชีพทันตกรรม หรือ ผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์
- (๖) ให้คำแนะนำ คำปรึกษา หรือข้อมูลด้านยาแก่บุคลากรทางการแพทย์สาขาต่าง ๆ
- (๗) จัดให้มีเวชภัณฑ์ที่ถูกต้องตามกฎหมายและมีคุณภาพตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตยาไว้บริการ
- (๘) แสดงชื่อยา ความแรง ขนาดการใช้ ที่ชัดเจนทุกครั้งที่มีการจำหน่าย จ่ายหรือ ส่งมอบให้กับผู้มารับบริการ
- (๙) ให้คำแนะนำเกี่ยวกับยาที่จ่ายหรือส่งมอบให้กับผู้มารับบริการในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้
  - (ก) ชื่อยา
  - (ข) ข้อบ่งใช้
  - (ค) ขนาดและวิธีการใช้
  - (ง) ผลข้างเคียง (Side effect) (ถ้ามี) และอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา (Adverse Drug Reaction) ที่อาจเกิดขึ้น
  - (จ) ข้อควรระวังและข้อควรปฏิบัติในการใช้ยาดังกล่าว
  - (ฉ) การปฏิบัติเมื่อเกิดปัญหาจากการใช้ยาดังกล่าว
- (๑๐) จัดทำรายงานอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยาตามแบบฟอร์มที่กำหนด
- (๑๑) ให้ข้อมูลด้านยาที่ถูกต้อง เป็นกลางและมีหลักฐานอ้างอิงที่ชัดเจน เชื่อถือได้
- (๑๒) จัดทำบันทึกประวัติการใช้ยาของผู้ป่วย ในกรณีที่พบว่ายาที่ผู้ป่วยได้รับ อาจก่อให้เกิดปัญหาจากการใช้ยา หรือเป็นยาที่ผู้ป่วยจำเป็นต้องมีการใช้ยาอย่างต่อเนื่อง

ผังการไหลของกระบวนการ

ขั้นตอนการให้บริการจ่ายยาและบริหารเภสัชกรรมผู้ป่วยนอก

ลำดับ	ผังการไหลของกระบวนการ	ระยะเวลา	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	เอกสารที่เกี่ยวข้อง	ผู้รับผิดชอบ
๑		๕ นาที	๑. ตรวจสอบชื่อสกุล และ HN ๒. ตรวจสอบประวัติแพ้ยา ๓. ดูข้อมูลวินิจฉัยโรคน้ำหนักผลทางห้องปฏิบัติการ เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของการสั่งใช้ยา ๔. ตรวจสอบคู่ปฏิกิริยาต่อกันระหว่างยา ๕. ตรวจสอบรายการยาซ้ำซ้อน ๖. บันทึกรายการยา วิถีใช้ จำนวน ให้ถูกต้องตาม คำสั่ง แพทย์ ๗. พิมพ์สติกเกอร์ฉลากยาแนบคู่กับบัตรคิว ลงในตะกร้า ยา ๘. ส่งใบนำทางแนบคู่บัตรคิวไปปิดสิทธิที่งานการเงิน	๑. ใบนำทาง ๒. แบบบันทึกความคลาดเคลื่อนทางยา	เภสัชกร
๒		๑๕ นาที	๑. จับคู่สติกเกอร์ฉลากยา และตะกร้ายาให้ตรงกัน ๒. แปะสติกเกอร์ที่ซองยา โดย ๒.๑ ยาที่ต้องเก็บให้พ้นแสง จะมีสัญลักษณ์ “สติกเกอร์สีเขียวที่กระบะใส่ยา” ท้ายซองยา ให้แปะซองยา สีชา ๒.๒ ยาที่อยู่ในกลุ่มยาความเสี่ยงสูง(HAD) จะมีสัญลักษณ์ “สติกเกอร์สีแดงที่กระบะยา” ให้แปะซองยา สีแดง ยกเว้นยารวาฟาริน ที่จ่ายให้ผู้ป่วยกลับบ้านให้ใส่ซองสีขาวแทน พร้อมทั้งแนบใบ High Alert card	๑. ใบนำทาง ๒. แบบบันทึกความคลาดเคลื่อนทางยา	ผู้ปฏิบัติงานเภสัชกรรม

ลำดับ	ฝั่งการไหลของกระบวนการ	ระยะเวลา	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	เอกสารที่เกี่ยวข้อง	ผู้รับผิดชอบ
๓		๕ นาที	<ol style="list-style-type: none"> ๑. ตรวจสอบชื่อสกุล ให้ตรงตามสติ๊กเกอร์ฉลากยา และใบนำทาง ๒. ตรวจสอบรายการยา วิธีใช้ยา รูปแบบยา ความแรง ยา และจำนวนยาให้ถูกต้องตามใบสั่งยา 	<ol style="list-style-type: none"> ๑. ใบนำทาง ๒. แบบบันทึกความคลาดเคลื่อนทางยา 	เภสัชกร
๔		๕ นาที	<ol style="list-style-type: none"> ๑. ตรวจสอบชื่อสกุล และ HN ๒. ตรวจสอบประวัติแพ้ยา ๓. ดูข้อมูลวินิจฉัยโรค น้ำหนัก ผลทางห้องปฏิบัติการ เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของการสั่งใช้ยา ๔. ตรวจสอบคู่ปฏิกิริยาต่อกันระหว่างยา ๕. ตรวจสอบรายการยาซ้ำซ้อน ๖. ตรวจสอบรายการยาให้ถูกต้องครบถ้วน ๗. เรียกผู้ป่วยเพื่อรับยา ๘. ให้ผู้ป่วยแสดงหลักฐานประจำตัว และให้ผู้ป่วยแจ้งชื่อ-สกุลตนเองก่อนจ่ายยา ๙. สอบถามประวัติแพ้ยา ๑๐. ให้คำแนะนำการใช้ยา 	<ol style="list-style-type: none"> ๑. ใบนำทาง ๒. แบบบันทึกความคลาดเคลื่อนทางยา ๓. แผ่นพับหรือคู่มือคำแนะนำการใช้ยา 	เภสัชกร

กิจกรรมการให้บริการจ่ายและบริบาลเภสัชกรรมผู้ป่วยนอก

กิจกรรม	เนื้อหา	เอกสาร/แบบบันทึก	ผู้รับผิดชอบ
๑. ปฏิบัติงาน บริการจ่ายยาพื้นฐานได้	๑.๑ การบริการจัดการภายในห้องยา ๑.๒ รายการยาที่มีการสั่งจ่ายบ่อย ๑.๓ การตรวจสอบวันหมดอายุของยา และการบริหารจัดการ ๑.๔ การกระจายยาจากคลังยา/ห้องยา	- ตู้ยา และชั้นวางยา - หลักการจัดเรียงตามหมวดหมู่/บ้านเลขที่ยา/กลุ่มยาความเสี่ยงสูง - ฉลากบนบรรจุภัณฑ์ของยา - ใบเบิกยา	เภสัชกร ผู้ปฏิบัติงานเภสัชกรรม
๒. วิเคราะห์รายการยาที่แพทย์สั่งตามใบนำทาง	๒.๑ คัดกรองความถูกต้องของใบสั่งยา/คำสั่งใช้ยา ๒.๒ การวิเคราะห์ใบสั่งยา ระบุปัญหาที่พบ และเสนอแนวทางแก้ไข ๒.๓ บันทึกความคลาดเคลื่อนในการสั่งใช้ยา	-ใบนำทาง	เภสัชกร
๓. การอ่านและจัดยาตามใบสั่งยาแอดมิท	๓.๑ การอ่านและจัดเตรียมยาตามใบสั่งยาแอดมิท จัดเตรียมฉลากยา เลือกใช้ภาชนะบรรจุยา และฉลากช่วยที่เหมาะสม ๓.๒ การตรวจสอบยาที่จัดก่อนการจ่ายยา ๓.๓ คำนวณทางเภสัชกรรมเพื่อประกัน ความถูกต้องของการสั่งใช้ จ่ายยา และบริหารยา ๓.๔ การบันทึกความคลาดเคลื่อนในการจัดยา	- ใบสั่งยาแอดมิท - แบบบันทึกความคลาดเคลื่อนก่อนการจ่ายยา (Pre-dispensing error)	เภสัชกร

กิจกรรม	เนื้อหา	เอกสาร/แบบบันทึก	ผู้รับผิดชอบ
๔. การจ่ายยา และให้คำปรึกษาผู้ป่วย	๔.๑ การจ่ายยาและให้คำปรึกษาผู้ป่วย	-ใบนำทาง -รายการยาตามระบบ HOSxP	เภสัชกร
๕. ปฏิบัติงานให้บริบาลทางเภสัชกรรมแก่ผู้ป่วย เฉพาะรายได้	๕.๑ การให้คำแนะนำการใช้ยาเทคนิคพิเศษ ยาที่มีความเสี่ยงสูง ๕.๒ การค้นหาปัญหาจากการใช้ยา (DRPs)	-ใบนำทาง - แบบบันทึกข้อมูลผู้ป่วย/ข้อมูลการใช้ยา - คู่มือการใช้ยาเทคนิคพิเศษ/แผ่นพับคำแนะนำ/สมุดประจำตัวผู้ป่วยที่ได้รับยา Warfarin - QR code คำแนะนำการใช้ยาเทคนิคพิเศษ	เภสัชกร เภสัชกรงานบริบาล เภสัชกรรมประจำคลินิก
๖. ประเมินและแก้ไขหรือป้องกัน อาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยาได้	๖.๑ ประเมินอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยาโดยรวบรวมข้อมูลและค้นหาสาเหตุที่สงสัยว่าเป็นสาเหตุ ๖.๒ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ตามเหตุผล โดยใช้เครื่องมือมาตรฐานต่าง ๆ เช่น Naranjo's algorithm ๖.๓ บันทึกเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น บัตรแพทย์, แบบรายงานเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์จากการใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพ, บันทึกในประวัติผู้ป่วย	- ใบนำทาง - บัตรแพทย์/ใฝ่ระงับการใช้ยา/สติ๊กเกอร์แพทย์ - แบบบันทึกรายงานไม่พึงประสงค์จากผลิตภัณฑ์สุขภาพ -การบันทึกในระบบคอมพิวเตอร์ของโรงพยาบาล	เภสัชกร เภสัชกร ADR

รายละเอียดกิจกรรมการให้บริการจ่ายยาและบริบาลเภสัชกรรมผู้ป่วยนอก

๑. วิเคราะห์ใบสั่งยาผู้ป่วยนอก

เป้าหมาย : ทราบรูปแบบของใบสั่งยาที่มีใช้ในแผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลสุทธาเวช และข้อมูลต่างๆที่ปรากฏบนใบสั่งยา

รูปแบบการเขียนใบนำทาง และส่วนประกอบในใบนำทาง

ใบนำทาง เป็นเอกสารระบุรายการยาที่ถูกสั่งใช้โดยแพทย์ หรือบุคลากรทางการแพทย์ และเป็นเอกสารที่ได้รับจากห้องตรวจเพื่อติดต่อห้องยา (กรณีแพทย์มีการสั่งยา) หรือติดต่อการเงิน (กรณีแพทย์ไม่สั่งยา แต่มีรายการค่าใช้จ่ายที่ต้องชำระเงิน) ประกอบด้วย

- ส่วนบนของนำทาง ประกอบด้วย Barcode ที่ระบุรายละเอียดของผู้ป่วย เลขประจำตัวผู้ป่วย (HN) ชื่อ-สกุลผู้ป่วย อายุ สิทธิการรักษา วันและเวลาที่ตรวจรักษา แผนกที่เข้ารับการรักษา สถานบริการหลักและรอง ประวัติแพ้ยา และลักษณะอาการแพ้

- ส่วนล่างของใบนำทาง ประกอบด้วย ลำดับการรับบริการที่แผนกต่างๆ

ใบแสดงลำดับการให้บริการ		☐ ขอ Authcode แล้ว	ส่วนที่		
HN 000202306 ชื่อ-สกุล นาย [ ] พึ่ง		☐ ยังไม่ได้ขอ			
สิทธิการรักษาน่า พรบ. (ชำระเงินเอง)		อายุ 25 ปี 5 เดือน 22 วัน	ส่วนบนใบนำทาง		
เลขบัตรประชาชน 1350100449641 วันที่ 12 มีนาคม 2023 เวลา 4:52 รับประทานแผลก ลูกอิน		สถานบริการหลัก 22953-โรงพยาบาลสุภาพราช คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น สถานบริการรอง 21431-ศูนย์บริการทางการแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น			
ประวัติแพ้ยา		อาการแพ้	ส่วนล่างใบนำทาง		
ลำดับการรับบริการ กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ หน้าช่องที่ต้องการส่งต่อ และระบุลำดับการให้บริการ					
☐	☐ วัดความดัน / ซ้ำน้ำตาล	☐	☐ ห้องอุบัติเหตุ และฉุกเฉิน	☐	☐ ห้องกายภาพบำบัด (เด็กท่า)
☐	☐ จุดซักประวัติผู้ป่วยนอก	☐	☐ ห้องฉีดยา ท้ำแผล (เบอร์ 22)	☐	☐ แพทย์แผนไทยประยุกต์ (เด็กท่า)
☐	☐ พบแพทย์ห้องตรวจ	☐	☐ ห้องผ่าตัด (ชั้น 4)	☐	☐ ห้องยา (เบอร์ 18-20)
☐	☐ ห้องเจาะเลือด (LAB)	☐	☐ ห้องทันตกรรม (ชั้น 3)	☐	☐ การเงินชั้น 2 (เบอร์ 17)
☐	☐ ห้องเอกซเรย์ (X-ray) (ชั้น 1)	☐	☐ ห้องไตเทียม (ชั้น 7)	☐	☐ มินิค
☐		☐		☐	☐ ไม่มีนัด
☐		☐		☐	
☐		☐		☐	
☐		☐		☐	
*** โปรดบันทึกรายการส่งตรวจในหน้า Chief Complaint ให้ครบทุกรายการ เพื่อประโยชน์ในการสืบค้น ***					
ผู้พิมพ์เอกสาร ว่าที่ ร.ต.ท. อัครภูมิ					

รูปที่ ๑ ตัวอย่างใบนำทาง

ใบสั่งยาแอดมิทในกรณีที่เข้ารับการรักษาเป็นผู้ป่วยใน คือ ใบสั่งยาที่แพทย์สั่งยาโดยการเขียน โดยต้องเขียนรายการยาที่ต้องการลงไปทุกรายการ ซึ่งต้องเขียนชื่อยา ขนาดยา ความแรงยา วิธีใช้ยา และจำนวนยาที่สั่ง จากนั้นเภสัชกรจะคัดลอกรายการยาที่แพทย์สั่ง พิมพ์ฉลากยาและจัดยาตามที่แพทย์ต้องการ และส่งมอบต่อเจ้าหน้าที่แผนกที่รับแอดมิทต่อไป

แม่ไขกระดูก : ๐๐ วันที่บังคับใช้ 26 ธันวาคม 2557

Suddhavej Hospital
Faculty of Medicine Mahasarakham University

PROGRESS NOTE	DATE	ORDER FOR 1 DAY	DATE	ORDER FOR CONTINUATION
	HOUR		HOUR	
วันที่/เวลา :				
S:		Imp : - Rib fracture. - U/D : Gerd, APT, HT, CUP.		
O:	11/3/66	- Admit Sx. - CBC, BUN, Cr, E, Ute, Ca, PO ₄ , Mg	11/3/66	- Regular diet - Record v/s, I/O
A:		- CXR. - film Rib PA. - Fentanyl 50 mcg IV pin ๑ 4hr 25 mcg IV pin for breakthrough pain ๑ 2 hr. - CXR 16.00, พ่วงส่งฟิว.		med - Paracetamol (500) 1 tab po ทุก ๑ 4 - Naproxen (210) 1x2 po qd. - Omeprazole (20) 1x2 po ac
(P): FIU CXR. pain control.				
วันที่/เวลา :				
S:				
O:		- ATK. - consult อ. กฤตจักร. - mm Med reconcile		
A:			M9/5	
P:				
หมายเหตุ : PROGRESS NOTE ให้บันทึกทุกวันใน 3 วันแรกมีเนื้อหา ครอบคลุมรูปแบบ SOAP หรือลงชื่อ แพทย์กำกับทุกครั้ง	Ni	ชื่อ : นายอ [redacted] ( ) HN : 000009480 อายุ : 79 เพศ : ชาย พิมพ์วันที่ 11 มีนาคม 2566 เวลา 9:47:11	Age	Hospital Number
	Department	Ward	เตียง	Attending Physician

รายการยาที่แพทย์สั่ง

ข้อมูลผู้ป่วย

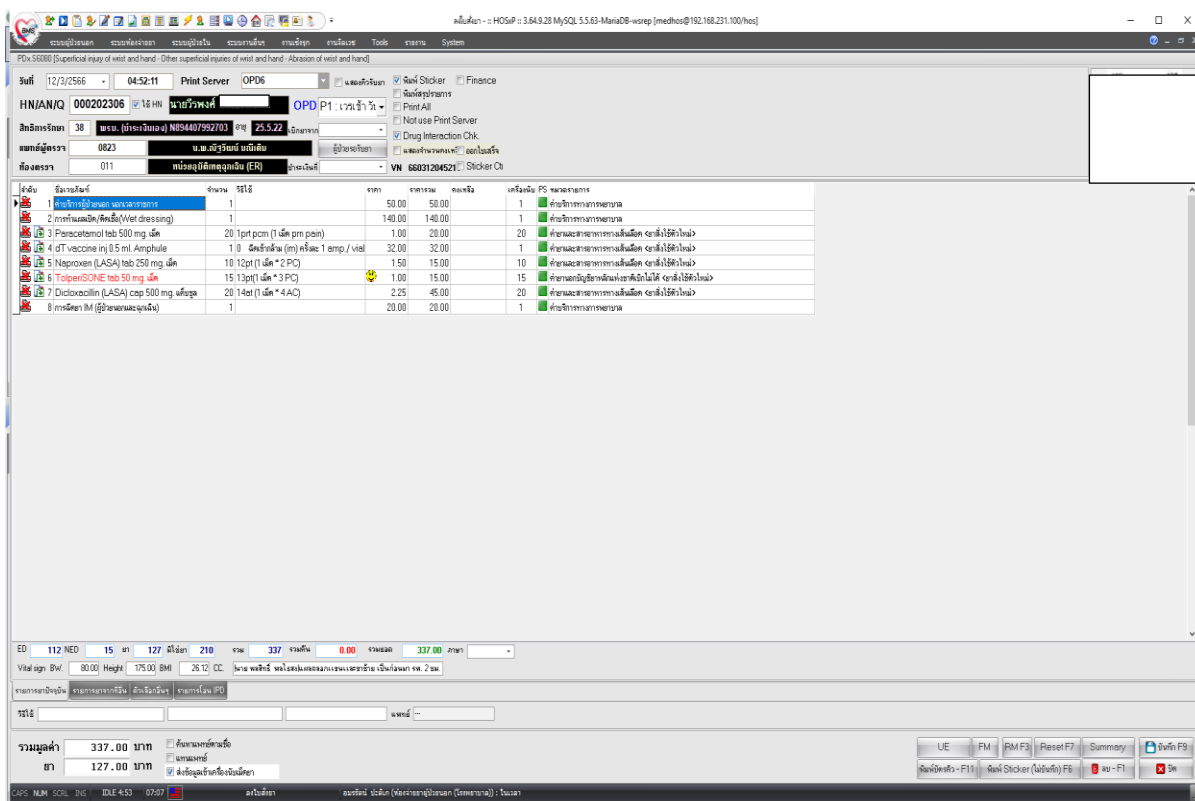
รูปที่ ๒ ตัวอย่างใบสั่งยาแอดมิทในกรณีที่เข้ารับการรักษาเป็นผู้ป่วยใน

๒. การคัดกรองรายการยาจากใบนำทาง

เป้าหมาย : ฝึกคัดกรองรายการยาจากใบนำทาง ตามข้อหวัข้อที่ระบุในงานบริการผู้ป่วยนอก โรงพยาบาล สุทธาเวช โดยฝึกค้นหาข้อมูลบนระบบคอมพิวเตอร์และฝึกจัดการปัญหาเมื่อพบปัญหาในขณะคัดกรองรายการ ยา

การคัดกรองรายการยา เป็นการคัดกรองรายการยาในใบนำทางที่แพทย์สั่งให้ผู้ป่วย โดยหลักการคัดกรอง จะพิจารณาข้อมูลรายการยาจากใบนำทาง ดังนี้

๑. ชื่อผู้ป่วย
๒. อายุของผู้ป่วย
๓. น้ำหนักตัวของผู้ป่วย
๔. ห้องตรวจ
๕. ประวัติแพ้ยา
๖. จำนวนยาที่สั่งมีความ เหมาะสมกับจำนวนวันนัดหรือไม่
๗. ขนาดและวิธีการใช้ยา ถูกต้องเหมาะสมหรือไม่
๘. รายการยาที่สั่ง มีความซ้ำซ้อนหรือไม่
๙. ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ เช่น ขนาดยาที่สั่งเหมาะสมกับค่าการทำงานของไตหรือไม่ เป็นต้น

รูปที่ ๓ ตัวอย่างการคัดกรองรายการยาจากใบนำทาง หลังจากแสกน Barcode เข้าสู่ระบบ HOSXP จะปรากฏข้อมูลผู้ป่วยและข้อมูลยาที่ได้รับ

๓. การพิมพ์และบันทึกรายการยาในระบบคอมพิวเตอร์

เป้าหมาย : ฝึกพิมพ์และบันทึกรายการยาจากใบสั่งยาแอดมิทที่แพทย์เป็นผู้เขียนหรือผู้บันทึก เพื่อฝึกอ่านใบสั่งยา, อ่านชื่อยา, รูปแบบยา, ความแรงของยา, คำสั่งยา ตัวอย่างที่ใช้ใบสั่งยา และการคำนวณยา ตามข้อหัวข้อที่ ระบุในงานบริการผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลสุทธาเวช โดยอาจฝึกค้นหาข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์ด้วยประวัติแพทย์ของผู้ป่วย สิทธิการรักษาของผู้ป่วย ห้องตรวจ รายการยาพร้อมจำนวน

การพิมพ์และบันทึกรายการยา เมื่อเภสัชกรคัดกรองใบสั่งยาที่ได้รับจากห้องตรวจเรียบร้อยแล้ว จะพิมพ์รายการยาตามที่แพทย์สั่งในใบสั่งยาแอดมิท โดยกรอกข้อมูลผู้ป่วยโดยใช้เลข HN หรือชื่อ-สกุล ของผู้ป่วย เมื่อบันทึกรายการยาที่แพทย์สั่งในคอมพิวเตอร์เรียบร้อยแล้วจะได้ผลลากยาของผู้ป่วยแต่ละราย หากแพทย์เป็นผู้คีย์ยาเอง ห้องยาจะเรียกข้อมูลผู้ป่วยและสั่งพิมพ์ผลลากยา เพื่อนำไปจัดยาและส่งมอบเจ้าหน้าที่แผนกที่รับแอดมิทต่อไป

๔. การจัดยาตามใบนำทาง

เป้าหมาย : ฝึกพื้นฐานงานบริการในห้องจ่ายยา ในส่วนการอ่านชื่อยา, รูปแบบยา, ความแรงของยา รวมทั้งศึกษาการจัดหมวดหมู่ของยาในชั้นวางยา นอกจากนี้ยังศึกษาในส่วนการเก็บรักษายา การใช้ผลลากช่วย และ การเลือกบรรจุภัณฑ์ให้เหมาะสมกับยา การจัดยาของห้องจ่ายยาผู้ป่วยนอก จะเป็นการจัดยาโดยการส่ง

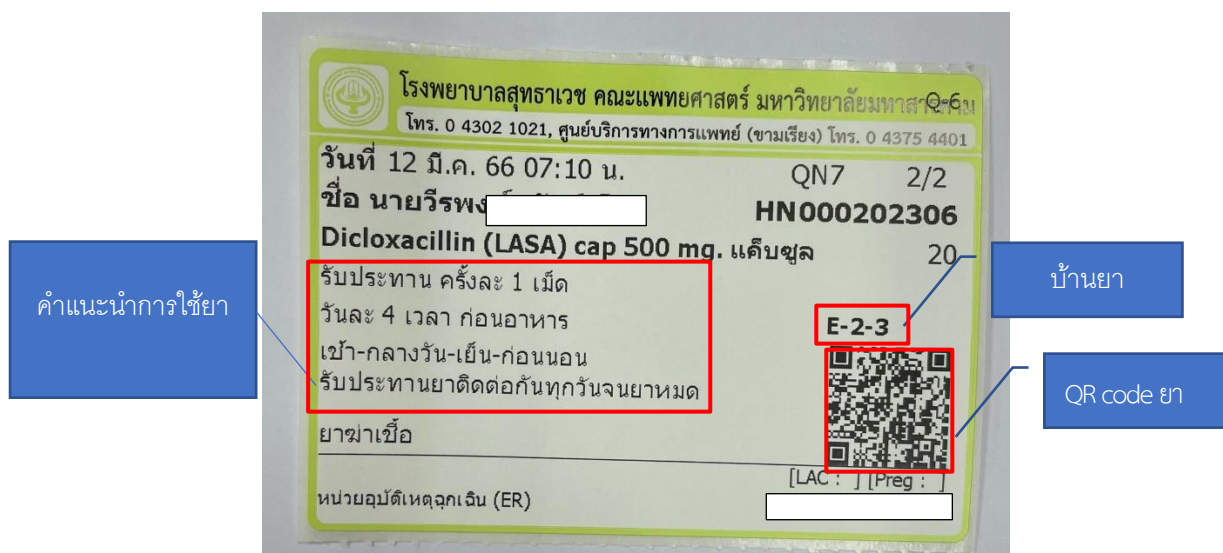
ตะกร้าที่ใส่ใบสั่งยา และฉลากยาของผู้ป่วยแต่ละรายไปให้เจ้าหน้าที่แต่ละตู้จัดยา ซึ่งการจัดเรียงยาในตู้จัดยา จะมีการแบ่งยาตามรูปแบบ ยาเช่น ยาเม็ด ยาฉีด ยาน้ำ ยาครีม ยาหยอดตา และยาพ่น และแบ่งตามหมวดหมู่ ยา เช่น ยาเสพติดและวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ยาควบคุมพิเศษ ยาที่มีความเสี่ยงสูง เป็นต้น ในการจัดเรียงยาในตู้จะจัดเรียงตามวันหมดอายุของยาซึ่งเภสัชกรและเจ้าหน้าที่จะมีการ ตรวจสอบอายุของยาอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่ายาไม่หมดอายุ

ตะกร้าจัดยา มีการแยกรูปแบบตะกร้าตามหมวดหมู่ของคิวรับยา เช่น รับยาทางไปรษณีย์ รับยาพยาบาล เป็นต้น เพื่อให้เกิดความชัดเจน และค้นหาคิวยาได้ง่ายเมื่อผู้ป่วยมารับยา

ฉลากยาแต่ละชนิดจะมีการระบุบ้านเลขที่ยาเพื่อให้คนจัดยาสามารถค้นหาได้อย่างรวดเร็ว และ จัดยาได้ถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับหมายเลขตู้ประจำแต่ละตู้และหมายเลขชั้นจัดยา

การจัดยา ต้องตรวจสอบความถูกต้องของชื่อยาที่ฉลากยากับชื่อยาที่กล่องหรือขวดยาที่หยิบว่าตรงกัน และเมื่อจัดยาเสร็จเรียบร้อย ต้องตรวจสอบความถูกต้องของชื่อยาที่ฉลากยากับชื่อยาที่กล่องหรือขวดยาอีกครั้งเพื่อให้มั่นใจว่ายาที่จัดเรียบร้อยถูกต้อง และให้จัดประจำตู้ที่รับผิดชอบ เพื่อให้เภสัชกรที่ตรวจสอบยาสามารถเรียกแก้ไขหากพบความผิดพลาด หากจัดยาที่ตู้จัดยาครบและพบว่ายังมีรายการยาในตู้จัดยาผู้อื่น ให้ส่งตะกร้าจัดยาต่อไปยังตู้จัดยาผู้อื่นเพื่อจัดยา เมื่อจัดยาครบทุกรายการ จะส่งตะกร้ายาขึ้นโต๊ะของเภสัชกร เพื่อตรวจสอบยาโดยเรียงลำดับตามหมายเลขคิวของใบนำทาง เพื่อให้การจ่ายยาสามารถจ่ายตามลำดับคิวได้

ฉลากยา ประกอบด้วยชื่อ-สกุลผู้ป่วย เลขประจำตัวโรงพยาบาล วันที่รับยา ชื่อยาและสัญลักษณ์แจ้ง ชนิดของที่ใช้ยาพร้อมจำนวนยาที่ได้รับ QR code แสดงรายละเอียดของยาหรือวิธีการใช้ยา บ้านเลขที่ที่เก็บยา คำแนะนำการใช้ยา

รูปที่ ๔ ตัวอย่างฉลากยาและข้อมูลบนฉลากยา

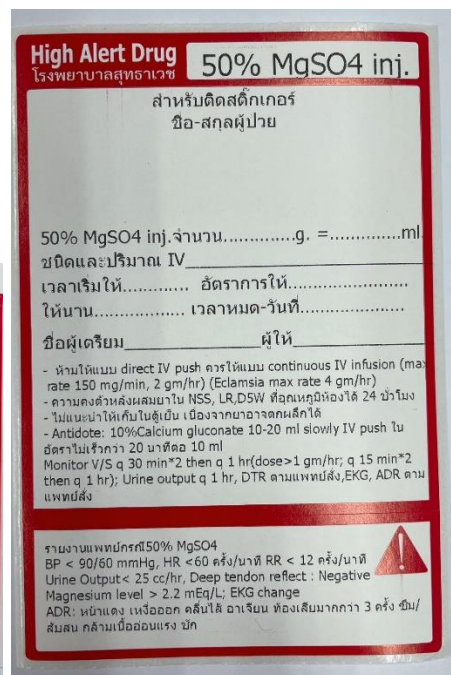
ยากันแสง จะมีสัญลักษณ์สติ๊กเกอร์สีเขียว “PROTECT FROM LIGHT” ติดบนกระบะยาเพื่อแจ้งให้ทราบว่า เป็นยาที่ต้องกันแสง และใช้ซองยาสีชา

รูปที่ ๕ ตัวอย่างรายการยา Co-Amoxiclav ๑ g ที่ต้องจัดยาใส่ซองสีชา

ยา High alert จะมีตัวสัญลักษณ์ “High Alert Drug” บนฉลาก เพื่อแจ้งให้ทราบว่า เป็นยา High alert และใช้ซองยาสีแดง เพื่อเน้นย้ำอีกครั้ง และหากมีการจ่ายยา High alert จะต้องแนบใบ High Alert Card ด้วยทุกครั้ง นอกจากนี้ ห้องยายังมีการแยกเก็บเฉพาะกลุ่มยา High Alert ให้อยู่ห่างจากยาจากยากลุ่มอื่นๆ เพื่อให้เกิดการตระหนักว่าเป็นกลุ่มยาที่มีความเสี่ยงสูง

รูปที่ ๖ ตัวอย่างรายการยา High Alert และใบ High Alert Card

รูปที่ ๗ การแยกเก็บเฉพาะกลุ่มยา High Alert และใบ High Alert Card

ยาที่ห้ามใช้ในสตรีมีครรภ์ จะมีข้อความ (Preg: X) ที่ส่วนล่างของฉลากยา หากเป็นยาที่ห้ามใช้ในสตรีมีครรภ์

โรงพยาบาลสุทธาเวช คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
โทร. 0 4302 1021, ศูนย์บริการทางการแพทย์ (ขามเรียง) โทร. 0 4375 4401

Simvastatin tab 20 mg. เม็ด
คำแนะนำเพิ่มเติม Simvastatin
โปรดแจ้งแพทย์หรือเภสัชกรทุกครั้ง หากมีอาการ
ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อโดยไม่ทราบสาเหตุ
หรือวางแผนตั้งครรภ์/กำลังตั้งครรภ์ หรือให้นมบุตร

Q-3

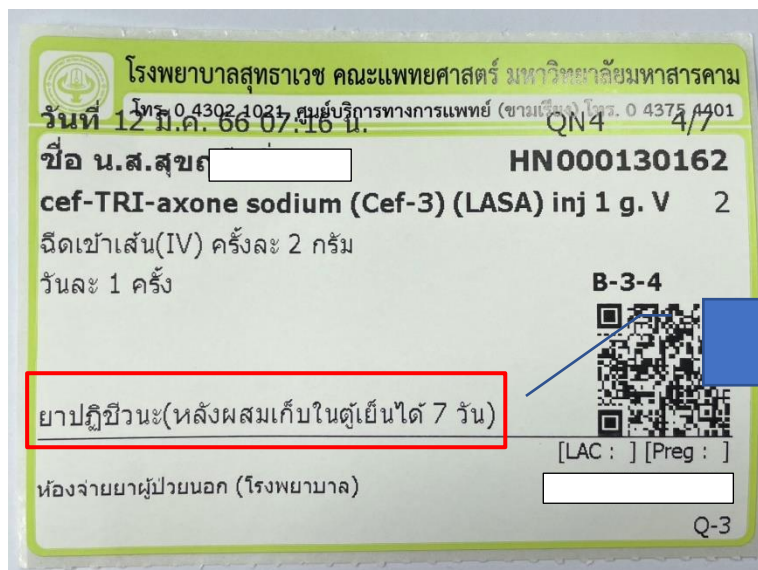
โรงพยาบาลสุทธาเวช คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
โทร. 0 4302 1021, ศูนย์บริการทางการแพทย์ (ขามเรียง) โทร. 0 4375 4401

วันที่ 12 มี.ค. 66 07:16 น. QN4 2/7
ชื่อ น.ส.สุขะ HN000130162
Simvastatin tab 20 mg. เม็ด 10
รับประทาน ครั้งละ 1 เม็ด
วันละ 1 ครั้ง
ก่อนนอน
รับประทานยาติดต่อกันทุกวันจนยาหมด
ยาลดระดับไขมันในเลือด
[LAC :] [Preg : X]
ห้องจ่ายยาผู้ป่วยนอก (โรงพยาบาล) น.พ.

ห้ามใช้ในสตรีมีครรภ์

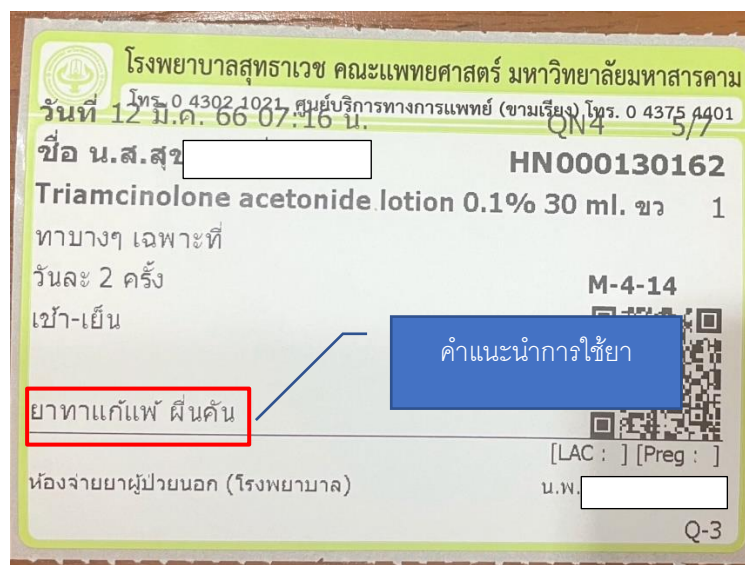
รูปที่ ๘ ตัวอย่างยาที่ห้ามใช้ในสตรีมีครรภ์

ยาฉีด แสดงข้อมูลคำแนะนำการผสมยาฉีด สารละลายที่ใช้ในการเจือจาง อายุของยาหลังเจือจางที่ฉลากช่วยของยา

รูปที่ ๙ ตัวอย่างยาฉีด

ยาใช้ภายนอก

รูปที่ ๑๐ ตัวอย่างยาใช้ภายนอก

ยาแก้แพ้ แสดงข้อมูลคำแนะนำให้เก็บยาไว้ในตู้เย็น

โรงพยาบาลสุทธาเวช คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
 โทร. 0 4302 1021. ศูนย์บริการทางการแพทย์ (ขามเรียง) โทร. 0 4375 4401
 วันที่ 12 มี.ค. 66 07:16 น. QN4 6/7

ชื่อ น.ส.สุชศ [ ] HN000130162
Insulin glargine (Toujeo)(type 1) inj 450 iu./1. 1
 ฉีดเข้าใต้ผิวหนัง
 10***ยูนิต วันละ 1 ครั้ง ก่อนนอน 1RF5-10
 ควรฉีดให้ตรงเวลาทุกวัน
 เก็บยาไว้ในตู้เย็น คำแนะนำการเก็บยา
 [LAC :] [Preg :]
 ห้องจ่ายยาผู้ป่วยนอก (โรงพยาบาล) [ ]
 Q-3

รูปที่ ๑๑ ตัวอย่างยาแช่เย็น

บ้านเลขที่ยา บอกตำแหน่งของการจัดเรียงยาแต่ละรายการ โดยระบุหมายเลขตู้และหมายเลขชั้นของตู้ยา โดยจะแสดงหมายเลขตู้และหมายเลขชั้นที่ด้านล่างฉลากยา ช่วยให้การค้นหาแต่ละรายการรวดเร็วและถูกต้อง

รูปที่ ๑๑ ตัวอย่างบ้านยา เช่น F-๒-๙ Naproxen ๒๕๐ mg หมายถึงยา Naproxen ๒๕๐ mg อยู่ลิ้นชักตู้ยา F ชั้น ๒ ลำดับที่ ๙

๕. การตรวจสอบยา

เป้าหมาย : การระบุยา, อ่านคำสั่งยาในใบสั่งยาหรือใบนำทาง และตรวจสอบยาให้ตรงกับคำสั่งแพทย์ การ แก้ไขปัญหาเมื่อพบปัญหาขณะตรวจสอบยา และการค้นหาข้อมูลยาบนระบบคอมพิวเตอร์

การตรวจสอบยาเป็นการตรวจสอบรายการยาที่แพทย์สั่งกับรายการยาที่คีย์ และรายการยาที่คีย์กับของ ยาที่จัดว่าถูกต้องตรงกัน

การตรวจสอบยา สามารถดูข้อมูลเพิ่มเติมที่ได้จากใบจัดยาที่พิมพ์ออกมา เช่น อายุ น้ำหนักตัว ผลทางห้องปฏิบัติการ ข้อมูลการแพ้ยา วันที่นัดพบแพทย์ครั้งต่อไป เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของรายการยา และจำนวนยาที่แพทย์สั่ง

การตรวจสอบยา เมื่อตรวจสอบยาเสร็จเรียบร้อย ส่งตะกร้ายาเรียงตามลำดับคิวรับยาให้เภสัชกรประจำช่องจ่ายยาเรียกผู้ป่วยรับยา

๖. การจ่ายยา

เป้าหมาย : ฝึกทักษะในการจ่ายยา, เทคนิคในการจ่ายยา, การซักประวัติด้านยา, ทักษะการปฏิสัมพันธ์กับผู้มารับบริการ, การอ่านคำสั่งยาในใบสั่งยาหรือใบนำทาง และตรวจสอบยาให้ตรงกับคำสั่งแพทย์ ฝึกแก้ไขปัญหาเมื่อพบปัญหาขณะจ่ายยา และฝึกค้นหาข้อมูลยาบนระบบคอมพิวเตอร์

การจ่ายยาจะแบ่งช่องจ่ายยาตามเลขคิวรับยา ในการเรียกคิวรับยาใช้แป้นกดคิวเรียกให้ผู้ป่วยมารับยาตามช่องที่กำหนดไว้ คือ ช่องหมายเลข ๑๙-๒๑

ขั้นตอนการจ่ายยา

๑. การยืนยันตัวผู้ป่วย โดย

๑.๑ ตรวจสอบจากเอกสารยืนยันตัวผู้ป่วย เช่น บัตรประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน หรือสูติบัตร (กรณีเด็กเล็กที่ยังไม่มีบัตรประจำตัวประชาชน) เป็นต้น โดยเทียบกับข้อมูลในใบสั่งยา

๑.๒ สอบถามอาการนำที่มาโรงพยาบาล อายุ หรือ วันเดือนปีเกิด ของคนไข้

๒. สอบถามประวัติการแพ้ยาของผู้ป่วย หากมีประวัติแพ้ยาและยังไม่ได้ระบุในใบสั่งยา ให้เขียนชื่อยาและอาการที่แพ้ไว้ในใบนำทาง พร้อมออกบัตรแพ้ยาให้ผู้ป่วย (หากยังไม่มีบัตรแพ้ยา) และบันทึกข้อมูลในโปรแกรม HOSxP

๓. อธิบายยาที่ผู้ป่วยได้รับ พร้อมวิธีใช้ยา หากเป็นยาที่ต้องใช้เวลาในการแนะนำเทคนิคการใช้จะส่งต่อให้เภสัชกรที่มีหน้าที่สอนการใช้ยาเทคนิคพิเศษที่ห้องให้คำปรึกษา

๗. การบริหารเภสัชกรรมแก่ผู้ป่วยเฉพาะราย

เป้าหมาย :

๑. ฝึกให้คำแนะนำการใช้ยาเทคนิคพิเศษ ,ยาที่มีความเสี่ยงสูง ให้แก่ผู้ป่วย โดยใช้คู่มือการใช้ยา, อุปกรณ์แสดง, QR code แสดงวิธีการใช้ยา และสมุดประจำตัวผู้ป่วยที่มีการใช้ยาเฉพาะที่ต้องเฝ้าระวัง และ ฝึกการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ

๒. ฝึกค้นหาปัญหาจากการใช้ยา (DRPs) โดยบันทึกข้อมูลผู้ป่วย ข้อมูลการใช้ยาของผู้ป่วยแต่ละราย ในแบบบันทึกที่กำหนด

๗.๑ การให้คำแนะนำการใช้ยาเทคนิคพิเศษ

เนื่องจากยาบางชนิดมีวิธีการใช้เฉพาะ การใช้อย่างถูกต้องจะช่วยให้อาการโรคของผู้ป่วยดีขึ้น การให้คำแนะนำการใช้ยาเทคนิคพิเศษสามารถทำในผู้ป่วยที่ไม่เคยได้รับยามาก่อนหรือผู้ป่วยที่เคยใช้ยาแล้วแต่คิดว่าใช้ยาไม่ถูกต้อง

กรณีผู้ป่วยไม่เคยได้รับยาในรูปแบบที่ได้รับในครั้งนี้

๑. เภสัชกรให้ข้อมูลของยาที่ผู้ป่วยได้รับ เช่น ยาพ่นหอบหืดที่ได้รับตัวไหนเป็นยาที่ใช้เป็นยาพ่นเมื่อมีอาการ ตัวไหนเป็นยาพ่นที่ต้องใช้ทุกวัน ความสำคัญของการใช้ยาแต่ละตัว

๒. ให้คำแนะนำวิธีการใช้ยา เช่น การใช้ยาพ่นหอบหืดที่มีส่วนผสมของสารสเตียรอยด์ต้องพ่นทุกวัน แม้ว่าไม่มีอาการหอบ

๓. ให้คำแนะนำการเก็บรักษายา เช่น การเก็บรักษายาชนิดบะหวนชนิดปากกาด้ามที่ใช้ปัจจุบันว่าสามารถเก็บที่อุณหภูมิห้อง

๔. ให้คำแนะนำการปฏิบัติเมื่อยามหมด เช่น การสังเกตยาพ่นหอบหืดว่าสังเกตอย่างไรว่ายามหมด การเปลี่ยนหลอดยาชนิดบะหวนชนิดปากกา

๕. ให้คำแนะนำการปฏิบัติตัวของผู้ป่วย เช่น การใช้ยาพ่นหอบหืดที่มีส่วนผสมของสารสเตียรอยด์ต้องบ้วนปากภายหลังการใช้ทุกครั้ง

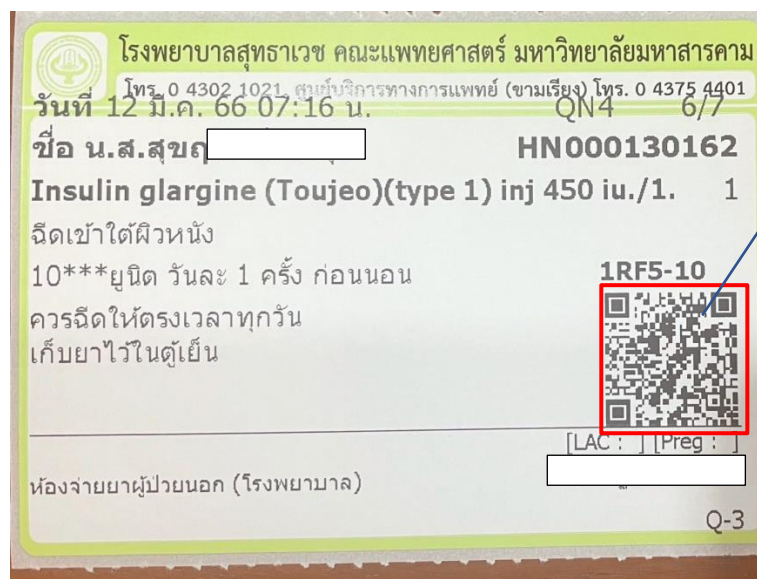
กรณีผู้ป่วยเคยได้รับยาแล้ว แต่ใช้ไม่ถูกต้อง

๑. ให้ผู้ป่วยแสดงวิธีการใช้ยาให้เภสัชกรดู

๒. เภสัชกรแนะนำการใช้ยาที่ถูกต้อง

๓. ให้ผู้ป่วยแสดงวิธีการใช้ยาหลังจากได้รับแนะนำจากเภสัชกร

๔. แนะนำการทบทวนการใช้ยาผ่าน QR code ที่แสดงบนฉลากยา

QR code แสดง
วิธีการใช้ยา

รูปที่ ๑๒ ตัวอย่าง QR code แสดงข้อมูลยาและวิธีการใช้ยาเทคนิคพิเศษ

๘. การประเมินอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา

เป้าหมาย : ฝึกประเมินอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา,วิเคราะห์ความสัมพันธ์,การเขียน Timeline การเขียนบัตรแพ้ยา ,การบันทึกเอกสารที่เกี่ยวข้อง และการบันทึกในระบบคอมพิวเตอร์

การประเมินการแพ้ยา

๑. กรณีผู้ป่วยให้ประวัติแพ้ยาเดิม

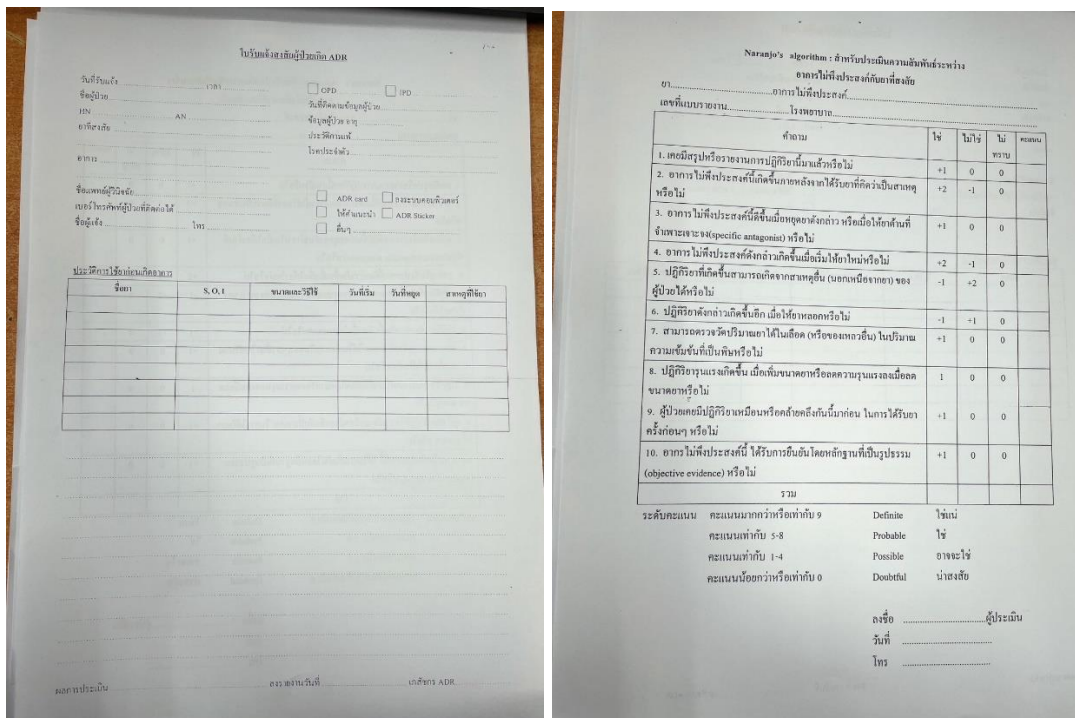
๑.๑ สอบถามรายการยาที่แพ้ และอาการแสดงการแพ้ยา อาจขอดูบัตรแพ้ยา (ถ้ามี) เพื่อบันทึก ลงในใบ นำทางและระบบ HOSxP

๑.๒ ลงข้อมูลการแพ้ยาในโปรแกรม HOSxP

๒. กรณีผู้ป่วยมีอาการแพ้ยา (Active case)

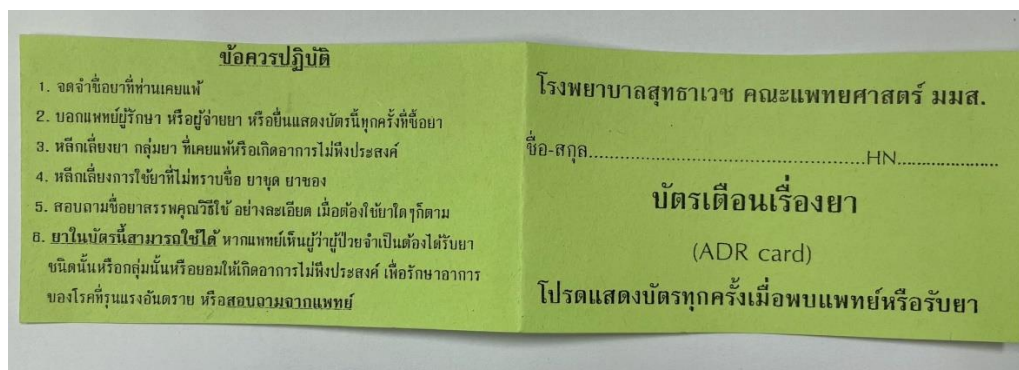
๒.๑ สอบถามข้อมูลรายการยาที่แพ้ อาการแสดงการแพ้ยา วันที่เกิดอาการแพ้ยา และรายการยาที่ใช้ ร่วมกัน

๒.๒ ประเมินการแพ้ยาด้วยแบบประเมิน Naranjo (Naranjo's algorithm)

รูปที่ ๑๓ แบบประเมินการแพ้ยาและแบบประเมิน Naranjo (Naranjo's algorithm)

๒.๓ ออกบัตรแพ้ยา (บัตรเตือนเรื่องยา: ADR card) ให้ผู้ป่วย โดยระบุชื่อยาที่แพ้ อาการแพ้ยา ระดับ การเกิดการแพ้ยา พร้อมลงชื่อผู้ประเมินการแพ้ยาและวันที่ประเมิน

รูปที่ ๑๓ ตัวอย่างบัตรแพ้ยา (บัตรเตือนเรื่องยา: ADR card) โรงพยาบาลสุทธาเวช

๒.๔ ลงข้อมูลการแพ้ยาในโปรแกรม HOSxP ของโรงพยาบาล เพื่อเฝ้าระวังการเกิดการแพ้ยาในภายหลัง

๒.๕ แจ้งเภสัชกรผู้รับผิดชอบงาน ADR ลงข้อมูลการแพ้ยาในโปรแกรม HPVC ของสำนักงานอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข และแจ้งต่องาน ADR ของจังหวัดต่อไป

การชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับคู่มือปฏิบัติงาน เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้สามารถปฏิบัติงานตามมาตรฐานที่กำหนด

มีการทบทวนคู่มือโดยหัวหน้างานบริการจ่ายยาผู้ป่วยนอก, เภสัชกรประจำห้องยา จากนั้นชี้แจงวัตถุประสงค์ของคู่มือ และรายละเอียดตามคู่มือ

การสร้างการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่ได้มาตรฐานและมีประสิทธิภาพ ตามคู่มือปฏิบัติงานผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงาน

การทำเป็น QR code และเผยแพร่ในไลน์ของกลุ่มงาน เว็บไซต์ของโรงพยาบาล

เอกสารอ้างอิง

๑. มาตรฐานวิชาชีพเภสัชกรรมโรงพยาบาล พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕ โดยสมาคมเภสัชกรรมโรงพยาบาล (ประเทศไทย)
๒. ข้อบังคับสภาเภสัชกรรม ว่าด้วยข้อจำกัดและเงื่อนไขในการประกอบวิชาชีพเภสัชกรรม พ.ศ.๒๕๖๑ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๑ ตอนพิเศษ ๑๑๔ ง วันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑ หน้า ๓๑